
Scheelzien

Accommodatieve esotropie

Uitgave van de Nederlandse Vereniging van Orthoptisten
Met dank aan Litsa Anagnostou, student orthoptie
25 oktober 2020
www.orthoptie.nl

Scheelzien / accommodatieve esotropie

Er is sprake van scheelzien, als de ogen niet recht staan ten opzichte van elkaar. In Nederland komt bij 3 tot 5% van de inwoners scheelzien voor. Een veelvoorkomende vorm van scheelzien is de accommodatieve esotropie.

Esotropie

Esotropie betekent dat één oog niet helemaal recht staat, maar richting de neus (zie figuur 1).

Accommodatie

Accommodatie zorgt ervoor dat iemand scherp kan blijven zien door het boller maken van de ooglenzen door samentrekking van lensvezels. Ook geeft dit iets vernauwing van de pupil en geringe convergentie (het naar binnen draaien van de ogen).

Accommodatieve esotropie

Bij een accommodatieve esotropie staat één oog richting de neus. De reden dat het oog richting de neus draait is dat het de ogen te veel moeten scherpstellen (accommoderen).

Er zijn twee vormen van accommodatieve esotropie:

- volledig accommodatieve esotropie (de ogen staan recht bij het dragen van de juiste brilcorrectie)
- partieel accommodatieve esotropie (de ogen staan minder scheel bij het dragen van de juiste brilcorrectie).

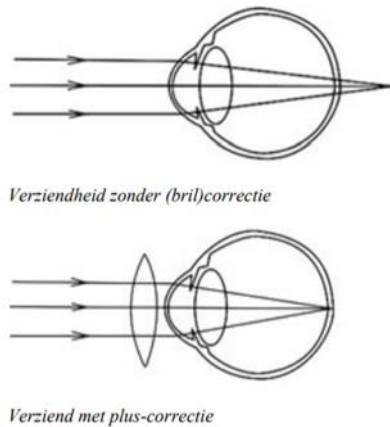

Figuur 1: Esotropie van het linkeroog

Een accommodatieve esotropie gaat gepaard met een **hypermetrope brilafwijking** (verziendheid) en ontstaat meestal tussen een leeftijd van 2 en 5 jaar. Een kind met hypermetropie (figuur 2) zal zich veel moeten inspannen om zoveel mogelijk scherp te kunnen blijven zien. Dit kan leiden tot klachten zoals hoofdpijn, vermoeide ogen en dus scheelzien.

Een hypermetropie, waarvoor geen bril is gegeven en scheelzien kunnen tot gevolg hebben dat **één of beide ogen lui worden**. De gezichtsscherpte is in dat geval verminderd.

In het geval van scheelzien kunnen de hersenen het beeld van één oog negeren (ook bekend als suppressie) om zo dubbelzien te voorkomen. Hierdoor kan ook het dieptezien aangetast zijn.

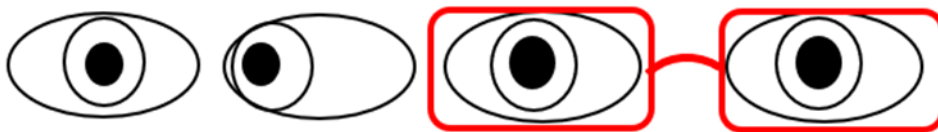

Figuur 2: Verziend met en zonder brilcorrectie.

Behandeling

Voorschrijven van een bril

De eerste stap om een accommodatieve esotropie te behandelen, is het corrigeren van de hypermetrope sterkte met een plus-correctie. Wanneer sprake is van een volledige accommodatieve esotropie, zullen de ogen met de juiste brilcorrectie helemaal recht staan (zoals weergegeven in figuur 3). Wanneer er sprake is van partieel accommodatieve esotropie zullen de ogen minder scheel staan met de bril, maar nog niet helemaal recht (zoals weergegeven in figuur 4).

Figuur 3: Volledig accommodatieve esotropie zonder (links) en met bril (rechts)

Figuur 4: Partieel accommodatieve esotropie zonder (links) en met bril (rechts)

Het kan zijn dat kinderen de bril in het begin niet willen dragen, omdat zij eerst of waziger zullen zien of omdat ze niet heel veel verschil zullen merken qua gezichtsscherpte. Dit komt omdat kinderen uit zichzelf heel goed kunnen scherpstellen (accommoderen) en hun hele leven gewend zijn de plussterkte (deels) weg te corrigeren. Toch is het heel belangrijk dat de bril zoveel mogelijk gedragen wordt. Het doel hiervan is het verminderen van scheelzien en het voorkomen/behandelen van een lui oog. Hoe vaker uw kind de bril zal dragen, hoe sneller uw kind eraan gaat wennen. Daarna zal het kind de bril vaker zelf op willen zetten.

In sommige gevallen kan de orthoptist het dragen van een bifocale bril voorstellen. In die bril zit een extra leesgedeelte. Dit kan nodig zijn bij bepaalde vormen van accommodatief scheelzien.

Scheelziensoperatie

Een scheelziensoperatie wordt alleen geadviseerd wanneer er een grote scheelzienshoek aanwezig blijft, ondanks het dragen van de juiste brilcorrectie. Het doel is dan om de ogen rechter te zetten zodat zo de (mogelijke) samenwerking tussen de ogen beter wordt. In sommige gevallen kan de operatie alleen een cosmetisch doeleinde hebben.

Als het kind bij het dragen van de bril een (nagenoeg) rechte oogstand heeft, wordt een scheelziensoperatie niet geadviseerd. Het is belangrijk om te weten dat een scheelziensoperatie er niet voor zal zorgen dat het dragen van de bril niet meer nodig is. Het kind zal alsnog de plussterkte nodig hebben om ontspannen scherp te kunnen kijken.

Meer weten

- [Scheelzien](#)
- [Brilafwijkingen](#)
- [Lui oog](#)